

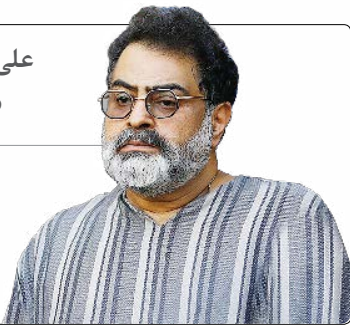
جام جم

گزارش «جام جم» از یک پویانمایی پرتعداد در گفت‌وگو با تهیه‌کننده

شهد شکرستان به کام مخاطبان

علی روبین تن در گفت‌وگو با «جام جم» از ضرورت ساخت فیلم با موضوع وعده صادق گفت:

**فرماندهی فارغ التحصیل
از دانشگاه کوچه و بازار**

گفت‌وگوی «جام جم»
با اهالی رادیو به مناسبت سالروز این رسانه

**۸۴ سالگی
صدای دوست داشتنی**

«جام جم» درباره جزئیات یکی از تازه‌ترین سریال‌های تلویزیون گزارش می‌دهد

**یک قصه خیالی
به روایت فراری**

حشاشین و مسأله پدافند فرهنگی

یکم. خودت را بناس! این بنیادی‌ترین گزاره‌ای است که از محورهای مهم تمام مکاتب و نحله‌های باوگرا و ایمان‌محور بشری است. از دین‌های آسمانی تا آیین‌های فلسفی و بشری و مکاتب فکری؛ گفته شده بر سرِ درِ آکادمی سقراط همین سخن نقش شده بود. ما اسلامیان، خودشناسی را برابرنهاد با خداشناسی می‌دانیم. اما پس که از خودمان دور شده‌ایم یادمان رفته که هستیم و کسی که خودش را نشناسد، نمی‌داند که برای خودش باید چه کاری بکند و وظیفه و هدفش چیست. و انجاست که مهلکه‌های ضربه خوردن و به کام بیگانه شدن آغاز می‌شود. سریال حشاشین و خیام و ابن سینا و... بر ساخته‌هایی هستند علیه ایران اسلامی، پیرو اسلام ناب محمدی. فکری که پشت اینهاست بسیار فراتر و بزرگ‌تر از چنین محصولات فرهنگی و داده‌هایی است. به عبارتی باز هم این موج یورش به اسلام سیاسی و ایرانیت شیعه و اسلام‌گرایی سلسله‌وار ادامه خواهد داشت و ضمن سنگربندی فرهنگی، بایستی به «پدافند فرهنگی» هم بپردازیم.

دوم. از ماست که بر ماست، ضرب‌المثلی است که حالا واقعا حکایت حال ما شده! وقتی خودمان تیشه به ریشه‌مان می‌زنیم و بای‌برنامگی و عدم توجه به آینده، باعث می‌شویم نسل جوان از خودش و کشور و تاریخ و فرهنگش دریافت و برداشت درست و عمیقی نداشته باشد، دیگر چه انتظاری از بیگانه‌ها تا میراث ما را ویران نکند؟ و این میراث را به نفع خودش مصادره نکند؟ از کارهای به شدت عجیب و ضدفرهنگ و تمدن ایرانی همین حذف کدرشته ایران‌شناسی در دفترچه آزمون سازمان سنجش است. یادمان درندگان همیشه‌مان شده این کارها، مثلا جفاهای بسیار به زبان فارسی و گزند زدن به آن از سوی برنامه‌ریزان و سفارش‌دهندگان چنین برنامه‌هایی و پیش‌برنده‌های این کارهای فرهنگ‌کش و تمدن‌شکن!

همین که دیگر در دفترچه‌های انتخاب رشته، کدرشته‌ای به نام ایران‌شناسی نداریم، کم دردی نیست. خیلی عجیب و شگفت‌انگیز است؛ چرا که خودی‌نماها گزندشان ریشه‌ای‌تر و مهلک‌تر از دشمنان است! مثلا کوشش‌های انگلستان و طالبان در فارسی‌زدایی خراسان بزرگ و کوچاندن اجباری فارس‌ها و... در خبری ما پیگیرانه پیش می‌رود و... چرانرود!

اتفاق زمانی هم که شماری استاد دانشگاه با پیگیری‌های بسیار کوشیدند یک بار دیگر رشته ایران‌شناسی را در مقطع دکتری احیا بکنند، با این‌که از سوی کارگروه‌های مربوط وزارت تأیید شد اما دفتر برنامه‌ریزی وزارت، این برنامه را از دستور کار خارج و متوقفش کرد! دیگر از بیگانه‌چرا بنالیم! این پیش‌گفتار را چونان اشاره‌ای در نظر بگیرید به ضرورت آشنایی درست و روشنگر با تاریخ ایران، همچنین ضرورت بازشناسی اسما علیه تاریخی و تفاوت‌شان با معاصران‌شان که به فرموده مقام معظم رهبری، ایماً آل محمدند و باید آنها را زیربال و پر بگیریم و به تعامل و همکاری با آنها بکوشیم.

علی مفا‌ره‌زی
روزنامه‌نگار

روایت تاریخ از کارنامه روحانیت

تربیت شاگرد و روحانی مبارز

امام خمینی (ره) ولایت

حضور مراجع ثلاث یعنی آیت...، سیدمحمد حجت و آیت...، سیدصدرالدین صدر و آیت...، سیدمحمدتقی خوانساری توانسته بود وحدت حوزه را در برابر هجوم بی‌امان دشمنان دین و کشور حفظ نماید. امام بحق می‌دانستند که با حوزه‌ای متزلزل، آسیب‌پذیر و ضعیف نمی‌توان با توطئه‌های اسلام‌زدایی استعمار و رژیم شاه مقابله نمود و فقیه جامع‌الشرایط، با شهامت و آگاهی را می‌طلبید تا با تبدیل آن حوزه علمیه آشفته به پایگاهی استوار برای پرورش اندیشمندیان وارسته و اسلام‌شناسانی فرهیخته و پاکباز، کانون گرم نهضت اسلامی را جهت رویارویی با خطرهای که اسلام و استقلال کشور را تهدید می‌کند، برپا سازد. از همین رو بود که حضرت امام (ره) در سال ۱۳۴۲ به عنوان یکی از شخصیت‌های مطرح حوزه علمیه قم، برای یکپارچه کردن حوزه تحت‌زماعت مرجعی واحد، در دعوت آیت...، بروجردی به قم نقش اصلی را ایفا کردند و پس از درگذشت آیت...، سیدابوالحسن اصفهانی (مرجع تقلید شیعیان در کاظمین) در ۱۳ آبان ۱۳۲۵ و حاج آقا حسین قمی طباطبایی (سرپرست حوزه علمیه نجف) در ۱۷ بهمن همان سال، بیشترین تلاش را جهت مرجعیت عامه آیت...، بروجردی به عمل آوردند.

سابقه مبارزاتی آیت...، بروجردی علیه رضاخان و حرکتش از بروجرد به منظور سرنگونی حکومت ضداسلامی رضاخان از نگاه امام پنهان نبود و این‌که خود مرحوم بروجردی به مناسبتی اظهار کرده بود: «من هرگز در قبال خلافت‌کاری‌ها و قانون‌شکنی‌های دستگاه حاکمه ساکت نمی‌نشتم.» و همین موضوع به زندان افتادن ایشان منجر شد، منظر نام

حضرت امام خمینی (ره) با توجه به تجارب تاریخی اسلام خصوصا در تاریخ معاصر و مبارزات موثر علما و روحانیونی همچون مرجع تقلید میرزای شیرازی در نهضت تنباکو و ملا محمدکاظم آخوند خراسانی و آیات دیگر در نهضت عدالت‌خانه و انقلاب مشروطیت، همچون سیدجمال‌الدین اسدآبادی دریافته بودند مبارزات مردم مسلمان ایران علیه استبداد و استعمار تنها در زمانی به نتیجه خواهد رسید که از بنیانی دینی برخوردار بوده و با رهبری و هدایت روحانیت و به خصوص مرجعیت اسلام انجام پذیرد.

طبعاً آن روحانیتی که بتوانند مردم مسلمان را هدایت کرده و درعین حال از تفکر عمیق دینی و پشتوانه علمی اسلامی نیز برخوردار باشند، بایستی در حوزه‌های علمیه تربیت می‌شد و از دریای علم و معرفت اسلامی سیراب می‌گردید. پس نخستین شرط تربیت چنین روحانیتی، رشد و بقای حوزه علمیه قم در مقابل سیل بنیان‌کن تهاجم فرهنگی استعمارگران و فشار و زور رژیم پهلوی بود که از زمان تأسیس، بنا به اساس طرح صهیونیستی پنیادگذاری‌اش، انهدام حوزه‌های دینی را در دستورکار خویش قرار داده بود. در شرایطی که برنامه‌های ضداسلامی و سرکوب و اختناق رضاخانی، حوزه علمیه قم را به نهایت ضعف رسانده و در آستانه اضمحلال قرار داده بود، امام ضرورت حضور مرجعی جامع‌الشرایط را برای مرجعیت عامه و ریاست حوزه علمیه قم احساس می‌کردند. ضرورتی که پس از درگذشت آیت...، العظمی حاج‌شیخ عبدالکریم حائری‌یزدی، تقریباً بدون پاسخ مانده بود و

**طبعاً آن
روحانیتی که
بتواند مردم
مسلمان را
هدایت نموده
و درعین حال
از تفکر عمیق
دینی و پشتوانه
علمی اسلامی
نیز برخوردار
باشد بایستی در
حوزه‌های علمیه
تربیت می‌شد**

قرار داشت. از همین رو حضرت امام (ره) اطمینان داشتند حضور آیت...، بروجردی در صدر حوزه علمیه قم می‌تواند وحدت و یکپارچگی لازم را در حوزه علمیه قم پدید آورده، قوام و استحکام لازم را به آن ببخشد و در برابر هجمه شاه و اعوان و انصارش بیمه‌اش سازد. امام خمینی (ره) در تمام دوران زعامت آیت...، بروجردی بر حوزه علمیه قم، کوشش فراوانی به خرج دادند که علی‌رغم موانع و دشواری‌های متعددی که پیرامون آیت...، بروجردی قرار داشت، حقایق را به گوش آن مرحوم برسانند، اوضاع و شرایطی را که در کشور جریان دارد و نقشه‌های گوناگونی که از سوی رژیم شاه و اربابان خارجی‌اش علیه اسلام و استقلال ایران طرح می‌شود را به ایشان اطلاع دهند و تا آنجا که ممکن است او را از جریان امور آگاه سازند. آیت...، بروجردی نیز به نظرات و پیشنهادات امام توجه می‌کرد و به ایشان اعتماد و اطمینان ویژه‌ای داشت و در مواقع حساس با امام تماس گرفته و مشورت می‌کرد.

حاج آقا روح... (عنوانی که امام در آن زمان در حوزه علمیه به آن معروف بودند) به مثابه نماینده و مشاور سیاسی آیت...، بروجردی، یکی از مورد اعتمادترین علمای حوزه نزد ایشان به شمار می‌آمدند. چنانچه بارها از سوی آیت...، بروجردی به عنوان نماینده تام‌الاختیار به مأموریت‌های مهمی رفتند ازجمله هنگامی که رژیم قصد برپایی مجلس موسسان و تغییراتی در قانون اساسی همچون تقویض اختیار انحلال مجلسین به شاه را داشت، حضرت امام به عنوان نماینده آیت...، بروجردی علاوه بر این‌که با منوچهر اقبال، نخست‌وزیر وقت دیدار نمودند، مأموریت یافتند با شاه ملاقات کرده و نگرانی‌های حوزه علمیه قم را از این تغییرات اعلام کنند.

حتی در سفری که آیت...، بروجردی به مشهد داشت، امام را به جای خود، مسئول اداره حوزه کردند، درحالی‌که افراد مسن‌تر و معروف‌تری همان زمان در حوزه علمیه قم حضور داشتند. سندی از ساواک نشان می‌دهد که وقتی خبرنگار مجله ترقی در سال ۱۳۳۱ (دوران صدارت دکتر مصدق) سراغ آیت...، بروجردی می‌رود تا از ایشان درباره کشته‌شدگان تظاهرات همان سال بپرسد، آیت...، بروجردی در پاسخ اظهار می‌دارد که بروید از نماینده رسمی من، آیت...، خمینی سؤال کنید که خبرنگار نشربه یادشده با حضرت امام تماس می‌گیرند.

امام ضمن این‌که در آن شرایط و علی‌تأکید آیت...، بروجردی بر کناره‌گیری از مسائل سیاسی، جهت حفظ حوزه علمیه قم تحت زعامت مرجعیتی واحد، نهایت سعی خود را برای حفظ احترام و روش‌های آیت...، بروجردی مبذول می‌داشتند، اما درعین حال به دنبال برنامه درازمدت خویش جهت سامان یافتن حوزه علمیه قم در سال ۱۳۲۸ با همراهی برخی دیگر از مدرسین حوزه، طرح اصلاح حوزه را با هدف ایجاد نظم و تشکیلات، به آیت...، بروجردی ارائه کردند که به علت مخالفت برخی از اطرافیان ایشان، به انجام نرسید.

اما اسامی مهم که اغلب در ذهن برخی پریشگران مطرح می‌شود، آن است که چرا امام خمینی (ره) در دوران حیات آیت...، بروجردی، نهضت خود را آغاز نکردند (چنانچه نخستین موضعگیری‌های علی‌سناسی امام علیه رژیم شاه پس از وفات آیت...، بروجردی اعلام می‌شود). چرا علی‌رغم ناامازگاری برخی مواضع سیاسی و اجتماعی امام خمینی با آیت...، بروجردی، هیچ‌گاه آن مواضع را آشکار نساخندند.